

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 28 listopada 2011 r.

URZĄD MIASTA I GMINY
W CHOCIANOWIE
W P L Y N Ę Ł O

01.12.2011

KANCELARIA OGÓLNA

L.dz. 16040
Il. zał. Podpis

Pan
Roman Kowalski
Burmistrz Miasta i Gminy
w Chocianowie

LWR-4101-12-05/2011
P/11/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta i Gminy w Chocianowie, zwanym dalej „Urzędem”, w zakresie pozyskiwania przez Gminę Chocianów środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej (UE) w latach 2007 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 listopada 2011 r., stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych uchybień, działania Gminy w zakresie pozyskiwania w latach 2007 – 2011 (I półrocze) środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej (UE).

Pozytywną ocenę uzasadniają m.in. działania dotyczące identyfikacji potrzeb Gminy w zakresie realizacji zadań, które mogą być współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Uchybienia natomiast polegały na niewystarczającym przygotowaniu organizacyjnym i kadrowym do aplikowania o środki unijne oraz na rezygnacji z zatwierdzonego projektu z powodu nieprzygotowania przez Gminę inwestycji do realizacji.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sporządzenie przez Gminę dokumentów i opracowań wewnętrznych, w których przedstawiono główne kierunki prowadzenia i finansowania zadań inwestycyjnych w Gminie. Pozytywnie należy ocenić również działania zmierzające do identyfikacji potrzeb inwestycyjnych w zakresie realizacji zadań, które mogą być współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Dokumentem określającym potrzeby Gminy w zakresie realizacji inwestycji w latach 2003 – 2012, wraz ze wskazanymi źródłami finansowania, był Wieloletni Program Inwestycyjny (WPI). W Programie tym ujmowane i prognozowane były wydatki planowanych do realizacji 32 inwestycji, w tym 9 z udziałem środków unijnych, dla których sporządzono wnioski aplikacyjne. Gmina posiadała także uchwalony program ochrony środowiska, który obejmował lata 2004-2011. W opracowanej Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2011-2020 przedstawione były możliwości finansowe Gminy wskazujące, że Gmina będzie posiadała pełną zdolność finansową do realizacji zadań ujętych w opracowanych planach i programach, przy możliwości zadłużenia budżetu do wysokości 60% osiąganych dochodów.

2. W latach 2007 – 2011 (I półrocze) Gmina złożyła 11 wniosków na łączną kwotę 22.251,1 tys. zł dofinansowania z UE. Wartość ogółem projektów, w odniesieniu do których złożono wnioski wynosiła 35.887,1 tys. zł. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego ubiegano się o dofinansowanie z UE trzech projektów w wysokości 14.424,1 tys. zł. Z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka wnioskowano o dofinansowanie jednego projektu kwotą 542,7 tys. zł. Z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ubiegano się o dofinansowanie czterech projektów kwotą 355,1 tys. zł. W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich ubiegano się o dofinansowanie jednego projektu kwotą 370,5 tys. zł, a z Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego o dofinansowanie dwóch projektów na kwotę 6.558,7 tys. zł.

Natomiast w ramach programu pn. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (środki nie pochodzące z UE) ubiegano się o dofinansowanie dwóch projektów kwotą 7.573,6 tys. zł,

3. W kontrolowanym okresie Gmina otrzymała dofinansowanie z UE w ogólnej kwocie 6.922,9 tys. zł (31,1% wnioskowanych kwot) na realizację sześciu projektów (54,5%).

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka realizację jednego projektu dofinansowano w kwocie 542,7 tys. zł. Z Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego otrzymano dofinansowanie do dwóch zadań w łącznej kwocie 6.558,7 tys. zł. Również dwa projekty dofinansowano w kwocie 255,1 tys. zł z Programu Operacyjnego Kapitał Ludz-

ki. Jeden projekt dofinansowano z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w kwocie 370,5 tys. zł. Kwota przyznanego dofinansowania stanowiła 10,0% łącznej kwoty dochodów wykonanych przez Gminę Chocianów w kontrolowanym okresie.

Natomiast z programu Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweski Mechanizm Finansowy dofinansowanie w kwocie 5.842,3 tys. zł otrzymał projekt pn. „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chocianowie”.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK, dwa wnioski złożone przez Gminę w 2011 r. o dofinansowanie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w łącznej kwocie 100,00 tys. zł, były jeszcze w trakcie rozpatrywania przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

4. W kontrolowanym okresie trzy wnioski o dofinansowanie z UE w kwocie 14.424,1 tys. zł (64,8% wnioskowanych kwot) nie zostały przyjęte do realizacji ze względu na ograniczone środki alokacji przeznaczonej na określony nabór. Dotyczyło to projektów pn. „Sieć kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączeniami w miejscowości Brunów, Szklary Dolne, Trzmielów z odcinkiem tranzytowym do oczyszczalni ścieków w Chocianowie”, „Ścieżka przyrodniczo edukacyjna przy Gimnazjum im. Odkrywców Polskiej Miedzi w Chocianowie oraz na terenie Parku Miejskiego w Chocianowie”, „Budowa obiektów sportowo edukacyjnych przy Szkołach podstawowych w miejscowościach Trzebnice, Szklary Dolne, Parchów”.

Z programu Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweski Mechanizm Finansowy dofinansowania nie otrzymał projekt pn. „Budowa ogólnodostępnych stref rekreacji dziecięcej na terenie miasta i gminy Chocianów” na wartość 1.731,3 tys. zł.

Tylko w odniesieniu do pierwszego wymienionego projektu Gmina podjęła działania odwoławcze, które jednak były nieskuteczne. W odniesieniu do pozostałych odrzuconych wniosków, Gmina uznała za niecelowe składanie odwołań, gdyż decyzja Urzędu Marszałkowskiego nie dotyczyła oceny merytorycznej wniosków, a ponadto wskazane zadania inwestycyjne nie były priorytetowymi dla Gminy.

5. W kontrolowanym okresie wystąpił jeden przypadek rezygnacji z ubiegania się o dofinansowanie z UE do realizacji zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jabłonów, Pogorzelska i Parchów w gminie Chocianów”.

Projekt wniosku aplikacyjnego został złożony przez Gminę w trybie systemowym i został pozytywnie oceniony w ramach dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego, działanie 4.2 „Infrastruktura wodno-ściekowa”. W złożonym przez byłego burmistrza

Franciszka S., w dniu 9 sierpnia 2010 r. w „oświadczeniu o stanie zaawansowania realizacji propozycji projektu” wskazano, że proponowana inwestycja posiada wszystkie wymagane i ważne pozwolenia na budowę (na cały zakres projektu). Jednakże w kolejnych pismach Gmina poinformowała Urząd Marszałkowski, iż zadanie to nie posiada stosownych pozwoleń na budowę i w związku z tym wnosi o zamianę na inny priorytetowy dla Gminy projekt, również związany z budową kanalizacji sanitarnej, dokumentacyjnie w pełni przygotowany do rozpoczęcia realizacji. Urząd Marszałkowski nie wyraził zgody na proponowaną zamianę, uzasadniając swoją decyzję koniecznością zachowania stałych kryteriów preselekcji wniosków.

Ostatecznie w dniu 17 stycznia 2011 r. Gmina zrezygnowała ze złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji wzmiankowanego projektu, ponosząc koszty na opracowanie studium wykonalności do tego zadania w kwocie 6.150 zł.

6. Zadłużenie Gminy w latach 2007 – 2011 (I półrocze) wprawdzie nie przekroczyło progów ostrożnościowych określonych w ustawie o finansach publicznych, lecz jego wysokość była bliska 60%. Zadłużenie Gminy wzrosło z 16.840,3 tys. zł w 2007 r. do 17.367,6 tys. zł na koniec 2010 r. i osiągnęło poziom 59,9% uzyskanych dochodów budżetowych. W wyniku terminowych spłat rat zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych poziom zadłużenia uległ zmniejszeniu i na koniec czerwca 2011 r. osiągnął wysokość 16.922,9 tys. zł, tj. 56,7% uzyskanych dochodów budżetowych.

W kontrolowanym okresie Gmina nie dysponowała środkami finansowymi umożliwiającymi realizację przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy europejskich bez konieczności zadłużania się na pokrycie wkładu własnego. W ocenie NIK, tak wysokie zadłużenie może uniemożliwić w najbliższym okresie wygospodarowanie środków na realizację zadań inwestycyjnych, co w konsekwencji może stanowić istotne ograniczenie w ubieganiu się o przyznanie dofinansowania z budżetu UE na realizację zadań Gminy.

7. W ocenie NIK przygotowanie organizacyjne i kadrowe Gminy do pozyskiwania środków unijnych było niewystarczające.

Do dnia 11 stycznia 2009 r. nie funkcjonowało, a do dnia 29 marca 2009 r., nie było wyodrębnione w strukturze organizacyjnej Urzędu stanowisko ds. pozyskiwania środków funduszy unijnych i krajowych. Wnioski w sprawie dofinansowania środkami unijnymi projektów realizowanych przez Gminę, we wskazanych okresach, przygotowywali dwaj pracownicy Referatu Rozwoju Rolnictwa i Gospodarki Mieniem, którzy byli obciążeni szeregiem innych zadań. Mieli oni wprawdzie wyższe wykształcenie administracyjne, lecz nie korzystali

ze szkoleń organizowanych przez instytucje wdrażające programy unijne. Dopiero w dniu 31 sierpnia 2011 r. wyodrębniono w strukturze Urzędu nową komórkę organizacyjną - Referat Inwestycji i Rozwoju, którego głównym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania planowanych przez Gminę inwestycji.

Z wyjaśnień byłego Burmistrza Franciszka S. wynikało, że przygotowanie organizacyjne i kadrowe Urzędu było właściwe, ponieważ bardziej opłacalne dla Gminy było korzystanie z usług podmiotów zewnętrznych przy przygotowaniu wniosków o dofinansowanie, niż zatrudnianie pracowników wyłącznie do zadań w zakresie pozyskiwania środków unijnych i będących w stanie przygotować wnioski samodzielnie.

Następstwem tego stanu było korzystanie przez Gminę w kontrolowanym okresie z usług jednej zewnętrznej firmy przy opracowywaniu siedmiu wniosków o dofinansowanie projektów planowanych do realizacji. Koszty poniesione przez Gminę na opracowanie tych wniosków aplikacyjnych wyniosły łącznie 211,3 tys. zł. Jednocześnie należy zaznaczyć, że cztery z tych wniosków nie zostały przyjęte do realizacji z uwagi na ograniczenie dostępności środków na udzielenie dofinansowania.

Według wyjaśnień Pana Burmistrza brak odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, obok niewystarczających i niestabilnych dochodów budżetu Gminy, był czynnikiem ograniczającym pozyskiwanie środków unijnych.

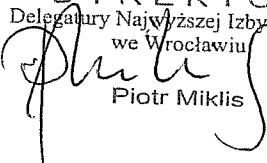
Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu wnosi o:

1. Dołożenie większej staranności przy przygotowaniu zadań inwestycyjnych, które aplikują o dofinansowanie z UE, w celu sprawnej ich realizacji.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Burmistrza o nadesłanie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

Piotr Miklis